

Bolagsstyrningsrapport 2017

SJ AB ägs till 100 procent av svenska staten och förvaltas av Näringsdepartementet. Ägarens övergripande mål för SJ är att skapa ett långsiktigt hållbart värde, vilket medför krav på långsiktig lönsamhet, effektivitet, utvecklingsförmåga samt ett socialt, miljömässigt och ekonomiskt ansvarstagande. SJ har inget samhällsuppdrag och verksamheten bedrivs helt på affärsmässiga villkor utan statliga bidrag eller subventioner.

Principer för bolagsstyrning

SJ styrs utifrån såväl externa som interna regelverk.

Viktiga externa regelverk:

- Lagstiftning och internationella redovisningsregelverk
- Svenska statens ägarpolicy och riktlinjer för bolag med statligt ägande 2017
- Svensk kod för bolagsstyrning (Koden)

Viktiga interna regelverk:

- Bolagsordning för SJ AB
- Styrelsens arbetsordning, vd-instruktion samt instruktion för rapportering av hållbart företagande inklusive den ekonomiska rapporteringen
- Interna riktlinjer för koncernens verksamhet och medarbetare, såsom SJs interna uppförandekod samt arbetsmiljö-, finans-, informationssäkerhets-, inköps-, IT-, risk-, skatte-, trafiksäkerhets- och kommunikationspolicy samt policy för behandling av personuppgifter och policy för intern styrning och kontroll
- SJs styrkort med fastställda mål och tydliga uppföljningsrutiner

Bolagsordning, tidigare bolagsstyrningsrapporter, material från SJs senaste bolagsstämmor med mera finns tillgängliga på SJs webbplats sj.se under "Bolagsstyrning".

Tillämpning av Koden

SJ tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning. De avvikelser som bolaget gör beror huvudsakligen på att SJ är helägt av svenska staten. Avvikelser har skett från följande kodregler:

Kodregel 1.4

Publicering av information om aktieägares initiativrätt. Syftet med denna regel är att ge aktieägare möjlighet att i god tid förbereda sig inför årsstämma och få ärenden upptagna i kallelse till bolagsstämma. I statligt helägda bolag saknas skäl att följa denna kodregel.

Kodregel 2

Inrättandet av en valberedning inför val och arvodering av styrelse och revisorer. SJs styrelse har beslutat att ersätta kodreglerna om valberedning, under kodregel 2, med ägarens nomineringsprocess som närmare beskrivs i statens ägarpolicy.

Kodregel 4.4-4.5

Styrelseledamots oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen samt gentemot större aktieägare. Syftet med denna regel är att skydda minoritetsägare. Eftersom SJ ägs fullt ut av svenska staten saknas detta behov.

Kodregel 8

Styrelsen ska årligen utvärdera sitt eget och vd:s arbete. Under 2017 genomfördes ingen utvärdering då det inte bedömdes erforderligt, eftersom utvärderingen de senaste åren varit mycket god och det inte har kunnat identifieras större utvecklingsområden.

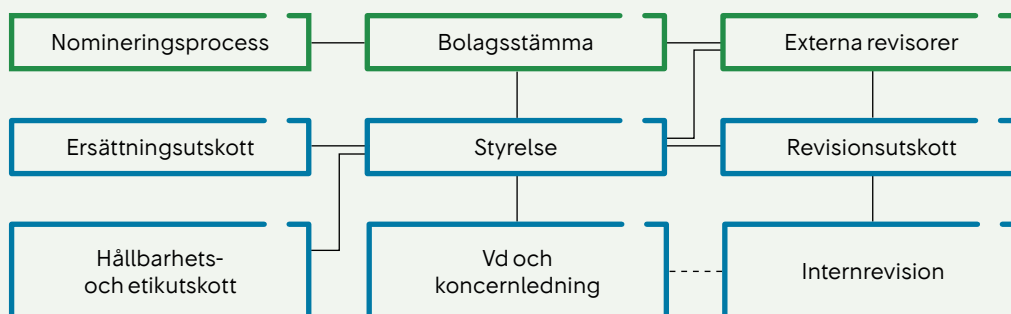
Ägarstyrning

Ägaren utövar sina rättigheter som aktieägare på bolagsstämman och har bland annat fastställt SJs bolagsordning och finansiella mål. Bolagsordningen anger att SJ ska bedriva persontrafik. Ägarens långsiktiga finansiella mål för SJ är avkastning på operativt kapital på minst 7 procent i genomsnitt samt en nettoskuldssättningsgrad på 0,5-1,0 gånger på sikt. Utdelning ska långsiktigt uppgå till mellan 30 och 50 procent av årets resultat. I tillägg till de finansiella målen följer ägaren även upp av styrelsen fastställda långsiktiga icke-finansiella mål. Under 2017 har de möten som ägt rum mellan ägaren, SJs styrelseordförande och vd berört frågor om bland annat operativa frågor vid störningar, SJs organisation, successionsplanering samt upphandling av nya fordon. Utöver dessa möten förs en löpande dialog med ägaren.

Långsiktiga hållbarhetsmål

Svenska staten kräver att alla bolag med statligt ägande ska ha målsättningar för hållbart företagande. Målen ska vara relevanta för den verksamhet som bedrivs, mätbara och tillräckligt ambitiösa. Under 2016 fastställde SJs styrelse fyra långsiktiga hållbarhetsmål som gäller från och med 2017. Två av dessa, punktlighet och SJ Volontär, kvarstår sedan tidigare. Nya långsiktiga hållbarhetsmål är sjukfrånvaro, som kompletteras med ett mått för frisknärvaro, samt mångfald.

SJ AB, ägarstyrning

Styrelse, styrelsefunktion och närvaro under 2017

Namn	Styrelsefunktion	Styrelse-sammansattnen	Revisionsutskott	Ersättningsutskott	Hållbarhets- och etikutskott
Jan Sundling	Styrelseordförande, ordförande i ersättningsutskottet och i hållbarhets- och etikutskottet	9/9		1/1	3/3
Siv Svensson	Ledamot, ordförande i revisionsutskottet	9/9	8/8		
Ulrika Dellby	Ledamot	8/9			3/3
Mikael Staffas	Ledamot	8/9	8/8		
Kersti Strandqvist	Ledamot	9/9			3/3
Mikael Stöhr	Ledamot	8/9		1/1	
Michael Thorén ¹	Ledamot	5/9	5/8	0/1	
Per Hammarqvist	Arbetstagarrepresentant	8/9			
Hans Pilgaard	Arbetstagarrepresentant	7/9			
Stefan Zetterlund	Arbetstagarrepresentant	8/9			

¹ Under Michael Thoréns frånvaro deltog Pär Ekeröth som adjungerad i styrelsens och revisions- samt i ersättningsutskottets arbete.

Bolagsstämma

Årsstämma hålls i Stockholm. SJ publicerar plats och tid för nästkommande årsstämma samt kallelser, protokoll och annat stämmorelaterat material på sj.se.

Årsstämma 2017

Årsstämman för SJ AB 2017 hölls den 25 april 2017. Stämman var öppen för allmänheten och de närvarande hade möjlighet att ställa frågor till SJs ledning.

I enlighet med ägarens förslag beslutade stämman om omval intill nästa årsstämma av Jan Sundling som styrelsens ordförande. Omval gjordes även av styrelseledamöterna Ulrika Dellby, Mikael Staffas, Kersti Strandqvist, Mikael Stöhr, Siv Svensson och Michael Thorén. Stämman fastställde styrelsens arvoden och särskilda arvoden för arbetet i inrättade utskott.

Stämman beslöt att fastställa resultat- och balansräkning för koncernen och moderbolaget SJ AB samt att fastslå den av styrelsen föreslagna utdelningen om 260 MSEK. Utbetalningen verkställdes den 9 maj 2017. Stämman beviljade även ansvarsfrihet för styrelsen och vd.

Årsstämma 2018

Årsstämma för SJ AB 2018 äger rum i Stockholm den 24 april 2018.

Styrelsen

Styrelsen har det övergripande ansvaret för bolagets förvaltning och skötsel. Enligt statens ägarpolicy ansvarar styrelsen även för att bolaget sköts föredömligt inom de ramar som ges av lagstiftning, ägarpolicy, bolagsordning samt ägarens anvisningar. Vidare ska styrelsen verka för att SJ ska agera föredömligt inom hållbart företagande avseende områden som miljö, etik, arbetsvillkor, mänskliga rättigheter, jämställdhet och mångfald.

Tillsättning av styrelse

Nomineringsprocessen avseende styrelseledamöter till statligt ägda bolag drivs och koordineras av enheten för statligt ägande inom Näringsdepartementet. Enligt statens ägarpolicy ska styrelsen ha hög kompetens väl anpassad till bolagets verksamhet, situation och framtida utmaningar. Styrelseledamöter ska bidra med god kunskap inom antingen löpande affärsverksamhet, affärsutveckling, branschkunskap, finansiella frågor eller andra relevanta områden. Av ägarpolicy, vilket är den mångfaldspolicy som SJ tillämpar, framgår att styrelsen ska vara balanserad avseende kompetens, bakgrund, ålder och kön.

En arbetsgrupp inom Näringsdepartementets enhet för statligt ägande analyserar kompetensbehovet utifrån SJs styrelses sammansättning samt bolagets verksamhet och situation. Nominering och tillsättning av nya ledamöter föregås av en löpande dialog mellan departement och styrelseordförande.

Näringsdepartementets förslag till styrelse presenteras i kallelsen till årsstämman och på sj.se i god tid före årsstämma. Styrelseledamöter utses av årsstämman för ett år i taget.

Styrelsens sammansättning

SJs styrelse ska enligt bolagsordningen bestå av lägst tre och högst åtta ledamöter utan suppleanter. SJs styrelse bestod från årsstämman i april 2017 av sju stämmevalda ledamöter, ingen av ledamöterna ingår i koncernledningen. Av styrelsens ledamöter är tre kvinnor (43 procent) och fyra män (57 procent).

Näringsdepartementets ägarenhet anser att SJs styrelse som helhet har hög kompetens inom bolagets affärsverksamhet, affärsutveckling, rese- och logistikbranschen, finansiella frågor, hållbart företagande och bolagsstyrning, företagsledning samt förändringsarbete. Styrelsen bedöms vidare ha en med hänsyn till SJs verksamhet, utvecklingskede och förhållanden i övrigt ändamålsenlig sammansättning präglad av mångsidighet och bredd avseende ledamöternas kompetens, erfarenhet och bakgrund. Styrelsen uppnår även regeringens målsättning om jämn könsfördelning i enlighet med vad som framgår av statens ägarpolicy och riktlinjer för bolag med statligt ägande.

Arbetstagarorganisationerna har utsett tre arbetstagarrepresentanter med suppleanter till styrelsen.

Styrelsens arvoden och arvoden för arbetet i styrelsens utskott

Styrelsens arvoden och särskilda arvoden beslutas av årsstämman och ska i enlighet med statens ägarpolicy vara konkurrenskraftiga men inte marknadsledande. Arvode utgår inte till styrelseledamot som är anställd av Regeringskansliet, eller till arbetstagarrepresentant. Årsstämman 2017 beslutade att SJ ska tillämpa de riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande som styrelsen föreslagit. Riktlinjerna överensstämmer med regeringens riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare i bolag med statligt ägande beslutade den 22 december 2016.

Fastställd ersättning till Sjs styrelse

SEK	2017	2016
Styrelsens ordförande	400 000	400 000
Styrelsens ledamöter	160 000	160 000
Revisionsutskottets ordförande	55 000	55 000
Revisionsutskottets ledamöter	43 000	43 000

Arvode utgår inte till ledamot som är anställd av Regeringskansliet eller till arbetstagarrepresentant.

För fullständig information om principer och ersättningar till styrelseledamöter, se not 5.

Styrelsens arbete

Styrelsen har antagit en arbetsordning som anger hur arbetet ska fördelas mellan styrelse, utskott och vd. Arbetsordningen fastställs årligen och reglerar, utöver obligatoriska punkter enligt aktiebolagslagen, bland annat ordförandens uppgifter, information till styrelsen, former för styrelsemöten samt utvärdering av vd och styrelsens arbete. Arbetsordningen anger bland annat att följande ärenden ska finnas på agendan varje år:

- Godkännande av budget och prognoser
- Avgivande av externa finansiella rapporter
- Godkännande av strategisk plan
- Sjs riskhantering
- Fastställande av policyer

Styrelsen beslutar även i frågor av principiell karaktär eller av stor finansiell betydelse. Ordföranden leder styrelsens arbete och ansvarar för att övriga ledamöter får erforderlig information.

Vd samt ekonomidirektören deltar vid styrelsesammanträden och övriga medlemmar av koncernledning deltar vid behov. Sjs chefsjurist är sekreterare i styrelsen.

Styrelsens arbete 2017

Under 2017 hölls nio styrelsemöten, varav ett per telefon. Styrelsen genomförde löpande sedvanliga uppföljningar av såväl finansiella som icke-finansiella utfall, bland annat

i form av månatlig redovisning av strategiska nyckeltal i Sjs styrkort. Med denna information som utgångspunkt gavs styrelsen möjlighet att löpande bedöma Sjs resultat även inom hållbart företagande. I februari 2017 träffade styrelsen bolagets revisorer utan att någon från koncernledningen närvarade, i enlighet med Kodens krav. På styrelsemötet i juni deltog även delar av Sjs koncernledning för att diskutera strategiskt viktiga frågor.

Styrelsens arbete i utskott

Styrelsen har inrättat ett revisionsutskott, ett ersättningsutskott samt ett hållbarhets- och etikutskott. Styrelsen har även fastställt arbetsordning för samtliga utskott. Utskotten bereder frågor inför beslut av styrelsen. I enskilda frågor kan styrelsen delegera beslutsrätten till respektive utskott.

Revisionsutskottet

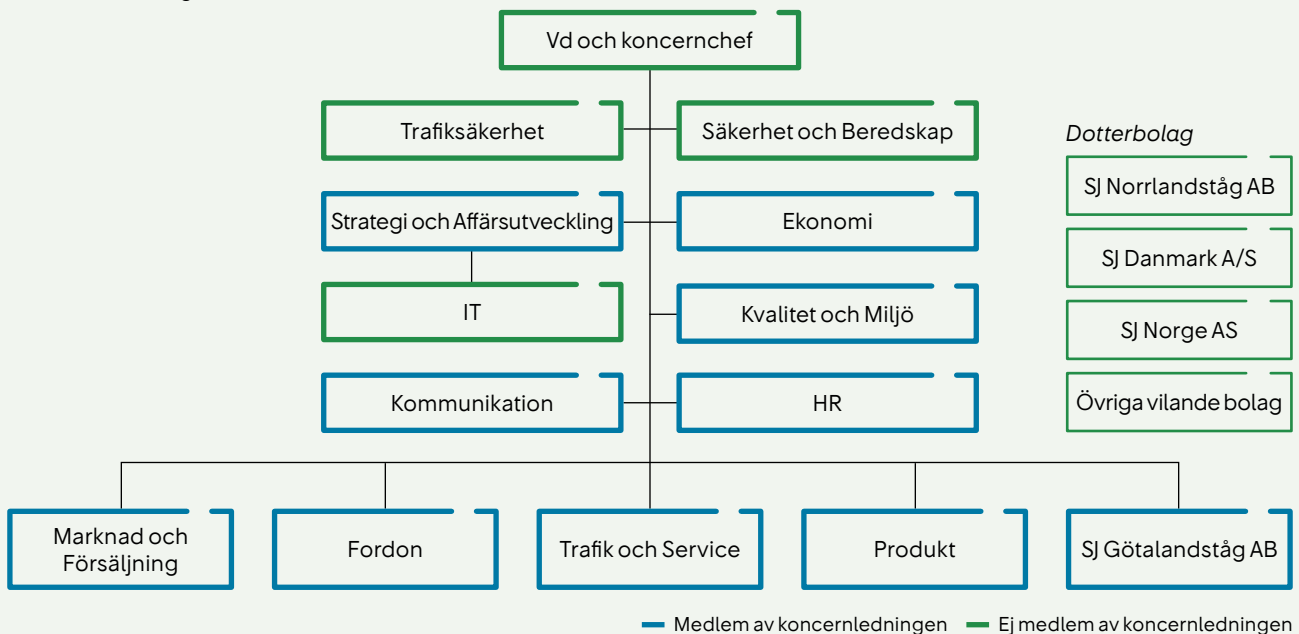
Revisionsutskottets uppgifter är bland annat att:

- Träffa Sjs revisorer för att löpande informeras om revisionsplanering, inriktning och omfattning
- Stärka dialogen med Sjs revisorer för att därigenom skapa ökad tydlighet beträffande iakttagelser som rör bolagets styrning, redovisning och kontroll
- Bereda styrelsens arbete genom att kvalitetssäkra Sjs finansiella rapportering så att de ger en rättvisande bild av Sjs finansiella och icke-finansiella ställning samt lämna rekommendationer och förslag för att säkerställa rapporteringens tillförlitlighet
- Behandla väsentliga riskområden och ändringar i uppskattningar och bedömningar samt säkerställa att riskbedömningen återspeglas i den finansiella rapporteringen
- Delta i upphandlingen av revisorer och förbereda förslag till val av revisorer
- Säkerställa att Sjs externa och interna revisorers rapporter och rapporterade iakttagelser åtgärdas och kommuniceras till verkställande direktören
- Behandla frågor om intern kontroll
- Hålla sig informerat om revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen samt om slutsatserna av Revisorsinspektionens kvalitetskontroll

Styrelsens arbete 2017

Februari	Mars	April	Juni
<ul style="list-style-type: none">■ Genomgång av externa revisorer avseende bokslut 2016■ Rapport för fjärde kvartalet och helåret 2016■ Resultatdisposition för räkenskapsåret 2016■ Investeringar i nya och moderniserade fordon■ Förlängning av avtal avseende nattågstrafik till övre Norrland■ Rapportering av utvärdering av styrelse och vd■ Revisorerna träffade styrelsen utan koncernledningens närvaro	<ul style="list-style-type: none">■ Bokslut, års- och hållbarhetsredovisning samt revisionsberättelse 2016■ Fastställande av reviderad finanspolicy■ Genomgång av riskrapport■ Anbud upphandlad trafik■ Intern kontroll och revision	<ul style="list-style-type: none">■ Rapport för första kvartalet■ Årsstämma■ Konstituerande styrelsemöte	<ul style="list-style-type: none">■ Status investeringar i nya och moderniserade fordon■ Fastställande av reviderade policyer■ Anbud upphandlad trafik■ Genomgång av riskrapport■ Fastställande av strategiplan
Juli	September	Oktober	December
<ul style="list-style-type: none">■ Rapport för andra kvartalet	<ul style="list-style-type: none">■ Anbud upphandlad trafik■ Sjs trafik Stockholm-Oslo givet planerat underhållsarbete■ Trafikverkets sena leveranser av tågslägen■ Fastställande av kommunikationspolicy■ Högastighetsjärnväg	<ul style="list-style-type: none">■ Rapport för tredje kvartalet■ Fastställande av skattepolicy■ Fastställande av affärsplan 2018-2022■ Genomgång av riskrapport	<ul style="list-style-type: none">■ Anbud upphandlad trafik■ SJ Digital och SJ Labs■ Budget 2018

SJ-koncernens organisation

Under 2017 var Siv Svensson ordförande i revisionsutskottet. Mikael Staffas och Michael Thorén var ledamöter. Föredragande i revisionsutskottet är Sjs ekonomidirektör. Chefen för internrevisionen samt Sjs revisorer deltar också i delar av utskottets sammanträden. Under året har åtta protokollförda möten hållits, varav ett per telefon. Sjs revisorer har under året föredragit väsentliga redovisnings- och revisionsfrågor samt frågor avseende intern kontroll och processer. Utskottets ordförande informerade löpande styrelsen om utskottets arbete.

Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottets uppgifter är att:

- Säkerställa implementering och efterlevnad av de av årsstämman beslutade riktlinjerna för anställningsvillkor för ledande befattningshavare
- Bereda styrelsens förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för vd och andra ledande befattningshavare till årsstämman
- Bereda styrelsens förslag till uppdaterade riktlinjer om behov uppstår. Bereda löpande frågor om ersättning och andra anställningsvillkor för vd, inför styrelsens beslut, samt utgöra avstämmade instans beträffande vd:s förslag till ersättning och andra anställningsvillkor för övriga ledande befattningshavare.

Under 2017 var Jan Sundling ordförande i ersättningsutskottet. Michael Thorén och Mikael Stöhr var ledamöter. Föredragande i ersättningsutskottet är Sjs verkställande direktör. Under året har ett protokollfört möte hållits och utskottets ordförande informerade löpande styrelsen om utskottets arbete.

Hållbarhets- och etikutskottet

Hållbarhets- och etikutskottets uppgift är att följa, bereda och ta initiativ i övergripande och strategiska hållbarhetsfrågor.

Under 2017 var Jan Sundling ordförande i hållbarhets- och etikutskottet. Kersti Strandqvist och Ulrika Dellby var ledamöter. Sjs verkställande direktör deltar i utskottet och föredragande är Sjs Direktör Kvalitet och Miljö/hållbarhetschef. Under året har tre protokollförda möten hållits. Utskottets ordförande informerade löpande styrelsen om utskottets arbete.

Utvärdering av styrelsens och vd:s arbete

Styrelsens ordförande ansvarar för att vd:s och styrelsens arbete utvärderas genom en systematisk och strukturerad process. Utvärderingen har tidigare år utförts av en extern part, varvid styrelsen utvärderats såväl som grupp som individuellt. Utvärderingen sker genom att ordförande, ledamöter och vd svarar på frågor i en webbaserad utvärdering. För 2016 inkluderade utvärderingen även intervjuer med styrelseledamöterna och vd.

Utvärderingen kartläggs, analyseras och jämförs normalt sett med föregående års resultat med särskilt fokus på beslutade utvecklingsområden. Näringsdepartementet informeras om utvärderingens resultat. Därefter sker ett uppföljande möte med styrelsens ordförande. Utvärderingen syftar till att löpande effektivisera styrelsearbetet och ge underlag till arbetet med att utse nya ledamöter.

Under 2017 genomfördes ingen utvärdering då det inte bedömdes erforderligt, utan fokus var istället på att genomföra de aktiviteter som beslutades föregående år. Anledningen till att ny utvärdering inte bedömdes nödvändig 2017 var att utvärderingen de senaste åren varit mycket god och det inte har kunnat identifierats större utvecklingsområden. Avrapportering av genomförda aktiviteter utifrån 2016 års utvärdering ägde rum vid styrelsemötet den 6 februari 2018.

Revisorer

Ansvaret för val av revisorer ligger hos ägaren och val av revisorer beslutas av årsstämman. Det praktiska arbetet med upphandlingen hanteras av styrelsens revisionsutskott och hela processen följs av Regeringskansliets handläggare. För det fall omval av revisorer övervägs, utvärderas alltid revisorernas arbete av ägaren. I kallelsen till årsstämman presenteras förslag till val av revisorer och information om förhållanden som kan vara av betydelse vid bedömning av föreslagna revisorers kompetens och oberoende. Föreslagna revisorer ska närvara på årsstämman.

Revisorer 2017

Efter att upphandling genomförts valde årsstämman den 25 april 2017 revisionsbolaget Deloitte AB, företräd av auktoriserad revisor Hans Warén som huvudansvarig, intill årsstämman 2018. Revisorerna avrapporterade sin boksluts-

granskning för 2017 till hela styrelsen vid styrelsemötet den 6 februari 2018. Under räkenskapsåret 2017 har revisionsutskott och revisorer diskuterat bolagets bokslut, redovisning, förvaltning och riskhantering. I februari träffade revisorerna styrelsen utan närvaro av koncernledningen. Dessutom har revisorerna fortlöpande haft kontakt och möten med styrelsens revisionsutskott. Revisorerna genomför även årligen en granskning av den interna kontrollen avseende IT-miljön och den finansiella rapporteringen.

Arvode och kostnadsersättning till revisorerna utgår enligt löpande räkning och redovisas i not 7.

Koncernledning

Sjs koncernledning består av Sjs vd och koncernchef samt tio direktörer för Sjs divisioner och staber. Medlemmar i koncernledningen utses av vd efter samråd med styrelsen. Verkställande direktören för SJ Götalandsståg, Lena Källström, är medlem av Sjs koncernledning från och med den 1 januari 2017.

Sjs vd ansvarar för Sjs löpande förvaltning och har i enlighet med aktiebolagslagen och styrelsens riktlinjer och anvisningar rätt att besluta i alla frågor som rör den löpande förvaltningen. Vd leder verksamheten och fattar beslut avseende SJ AB och SJ-koncernen i samråd med koncernledningen, vilken sammanträder regelbundet. Koncernledningens uppgifter är att:

- Tillsammans med styrelsen utveckla och verkställa Sjs strategiska plan
- Säkerställa att SJ upprättar och följer affärsplan, verksamhetsplaner och budget genom regelbundna business reviews
- Leda och besluta om den taktiska operativa verksamheten inom ramen för fastställd affärsplan

Samtliga divisioner, dotterbolag och staber leds av en direktör i samråd med en ledningsgrupp, som sammanträder regelbundet. Direktörerna ansvarar för att planera, styra, följa upp och förbättra respektive divisions, dotterbolags eller stabs verksamhet så att:

- Divisionen, dotterbolaget eller staben fullgör sin roll och drivs i enlighet med Sjs vision, affärsidé och affärsplan
- Verksamheten bedrivs enligt gällande lagstiftning och myndigheters föreskrifter samt i övrigt följer styrande dokument inom SJ
- Verksamhetsplaner upprättas utifrån SJ-koncernens övergripande affärsplan med tydliga aktiviteter för divisionen, dotterbolaget eller staben, samt att verksamhetsplanen kommuniceras internt, genomförs och följs upp

Förändringar i organisationen

Den 1 januari 2017 förändrades SJ-koncernens struktur. Trafikplaneringen överfördes från division Planering och Trafikledning till division Produkt. Trafikledningen flyttades från division Planering och Trafikledning till division Trafik och Service. I och med denna organisationsförändring upphörde division Planering och Trafikledning. Ansvaret för nattågstrafiken övergick från dotterbolaget SJ Norrlandståg till division Produkt. Medarbetare i SJ Norrlandståg placerades från och med 1 januari 2017 ansvarsmässigt inom division Trafik och Service.

Riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare

Beslut om anställningsvillkor för vd bereds av ersättningsutskottet och beslutas av Sjs styrelse. Beslut om anställningsvillkor för övriga ledande befattningshavare fattas av vd efter sedvanlig avstämning med ersättningsutskottet. SJ följer regeringens riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande utfärdade den 22 december 2016.

Den totala ersättningen ska vara rimlig och väl avvägd. Den ska vara konkurrenskraftig, takbestämd och ändamålsenlig. Ersättningen ska inte vara marknadsledande i förhållande till jämförbara företag utan präglas av måttfullhet. Med ändamålsenlig avses att ersättningen ska motsvara de krav som ställs vad gäller kompetens och erfarenhet. Ersättningen ska vara konkurrenskraftig på så sätt att den bidrar till Sjs möjligheter att rekrytera kompetenta medarbetare med kvalifikationer som svarar mot Sjs avkastningskrav och affärsmässighet.

Rörlig lön eller rörliga lönedelar ska inte ges till ledande befattningshavare. Ledande befattningshavare kan erbjudas förmånsbil samt individuell sjukförsäkring. Vidare omfattas ledande befattningshavare av sådana förmåner som har sitt ursprung i kollektivavtal, eller är ensidigt beslutade av SJ och även tillkommer övriga medarbetare.

Pensionsförmåner ska vara eventuellt avgiftsbestämda, och avgiften får inte överstiga 30 procent av den fasta lönen, såvida de inte följer tillämplig kollektiv pensionsplan. I de fall SJ avtalar om en förmånsbestämd pensionsförmån ska den således följa tillämplig kollektiv pensionsplan. Eventuella utökningar av den kollektiva pensionsplanen på lönedelar överstigande de inkomstnivåer som täcks av planen ska vara avgiftsbestämda och bäras under den anställdes aktiva tid. Inga pensionspremier för ytterligare pensionskostnader ska betalas av SJ efter att medarbetaren har gått i pension. Pensionsåldern får inte understiga 65 år.

Vid uppsägning från Sjs sida får uppsägningstiden inte överstiga sex månader och ett eventuellt avgångsvederlag får ej utgå för längre tid än motsvarande högst tolv månader. Avgångsvederlaget ska betalas månadsvis och utgöras av enbart fast månadslön, utan tillägg eller förmåner. Eventuell annan inkomst från tjänst, avlönat uppdrag eller näringsverksamhet ska avräknas från avgångsvederlaget. Vid uppsägning från medarbetarens sida utgår inget avgångsvederlag. Avgångsvederlag utbetalas som längst till avtalad pensionsålder och aldrig längre än 65 års ålder.

I not 5 beskrivs ersättning till ledande befattningshavare mer utförligt.

Hållbar styrning av verksamheten

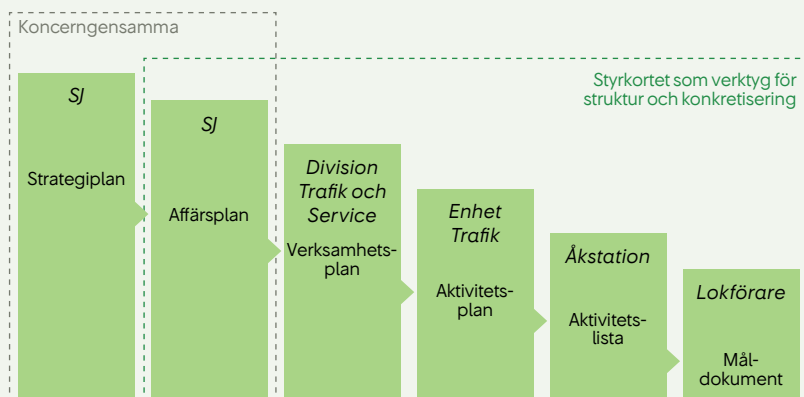
Hållbarhet är en naturligt integrerad del i både Sjs affärsmodell och styrning. Verksamheten styrs utifrån ett värdeskapande helhetsperspektiv och följs löpande upp med hjälp av ett balanserat styrkort uppdelat i sex styrområden: Medarbetare, Partnerskap & Resurser, Samhälle, Kund, Process samt Finans. Styrkortet utgår från de förväntningar som finns hos Sjs intressenter samt från Sjs egen ambition att styra verksamheten utifrån flera perspektiv: Socialt, miljömässigt och ekonomiskt.

Hållbar strategi-, affärs- och verksamhetsplan

Sjs strategiska plan beslutas av styrelsen och fastställer de långsiktiga och övergripande målen. Koncernledningen och styrelsen gör tillsammans en årlig översyn av framdriften gentemot de strategiska målen. Vart tredje år görs även en översyn av strategierna och de strategiska målen. Som komplement till den strategiska planen finns en femårig affärsplan där strategiska beslut operationaliseras.

Affärsplanen är indelad i Sjs sex styrområden med tillhörande nyckeltal. En femårig trafik- och fordonsplan är en integrerad del av affärsplanen och beskriver hur SJ avser att utveckla utbudet på respektive tåglinje. Trafik- och fordonsplanen ligger till grund för att bedöma biljettintäkter samt beräkna produktionsrörliga kostnader för respektive år och linje.

Varje division, dotterbolag och stab tar årligen fram en verksamhetsplan inklusive budget för det kommande året där affärsmålen översätts till konkreta aktiviteter. Inom varje styrområde finns ett antal nyckeltal med tydligt ägarskap inom Sjs organisation.

Styrning i praktiken

De långsiktiga styrmålen i Sjs affärsplan översätts till operativa mål och aktiviteter för alla delar inom verksamheten. Genom detta tydliggörs det för varje medarbetare hur var och en kan påverka och bidra till företagets gemensamma mål.

Detta är ett exempel från Division Trafik och Service.

Uppföljning med nyckeltal

Varje nyckeltal har årligt uppsatta mål och uppföljning sker på månads-, kvartals- och årsbasis. Det gör styrkortet till ett viktigt verktyg för ständiga förbättringar inom ett antal verksamhetskritiska områden. Kontinuerlig uppföljning medför även att avvikelser kan upptäckas på ett tidigt stadium så att lämpliga åtgärder snabbt kan vidtas. Läs mer om mål och utfall för styrområdena på sidorna 25-37.

Under 2015 genomförde SJ en väsentlighetsanalys för att identifiera och rangordna vilka områden som är mest väsentliga för Sjs långsiktiga värdeskapande. Resultatet av väsentlighetsanalysen diskuterades och verifierades under 2015 av styrelsepanel, kundpanel, medarbetarpanel samt leverantörspanel. Såväl styrelse- som kundpanel betonade särskilt vikten av säkerhet, punktlighet samt trafikinformation. Medarbetarpanelen påpekade vikten av Sjs samhällsansvar. Under 2017 har säkerhet, punktlighet och trafikinformation förblivit de viktigaste frågorna.

Ledningssystem

SJ har ett integrerat och certifierat ledningssystem omfattande kvalitet (ISO 9001) och miljö (ISO 14001). Ledningssystemet är externt reviderat och för att utvärdera och följa upp ledningssystemets effektivitet använder SJ även den så kallade EFQM-modellen (European Foundation of Quality Management). Modellen är ett verktyg för att mäta var SJ befinner sig i förhållande till vision och uppsatta mål på ett strukturerat och systematiskt sätt.

Intern uppförandekod

Sjs interna uppförandekod ger vägledning för hur medarbetare förväntas agera och bemöta varandra, kunder, resenärer och andra intressenter med utgångspunkt i Sjs värdeord: Pålitligt, Enkelt, Mänskligt och Härligt. Den interna uppförandekoden omfattar alla medarbetare inom SJ-koncernen inklusive styrelseledamöter och självständiga uppdragstagare. Läs mer på sidan 27. Alla Sjs leverantörer ska följa Sjs uppförandekod för leverantörer. Läs mer på sidan 29.

Visselblåsningsfunktion

Sedan 2014 har SJ en funktion för visseblåsning dit medarbetare kan rapportera in oegentligheter, inklusive avsteg från den interna uppförandekoden. Funktionen garanterar anonymitet för uppgiftslämnaren och anmälningar hanteras av en grupp bestående av cheferna för Juridik, Säkerhet och Beredskap, Internrevision samt Hållbarhet. Under 2017 har gruppen hanterat fyra ärenden.

Beslutsforum och råd

Koncernledningen beslutar vilka divisionsöverbyggande beslutsforum som ska drivas inom SJ-koncernen. Koncernledningen beslutar även om respektive forums syfte, dess stående agenda samt deltagare i forum. Vd delegerar sitt beslutsmandat till respektive forum, som fattar enhälliga beslut inom ramen för gällande affärsplan och budget. Om konsensus inte kan nås inom ett forum, hänvisas frågan till koncernledningen för beslut.

Inom SJ finns för närvarande fyra forum förutom koncernledningen: strategiforum, marknadsforum, produktionsforum, samt risk- och säkerhetsforum. Varje beslutsforum har tre huvudsakliga uppgifter:

- Bredda och snabba upp beslutsfattandet i SJ-koncernen
- Regelbundet koordinera, prioritera och besluta om frågor som omfattar fler än två divisioner
- Säkerställa att arbetet fortskrider i organisationen och säkra högt tempo i genomförandet

Som komplement till beslutsforum kan koncernledningen besluta om råd. Syftet med ett råd är att säkra tvärfunktionell hantering av aktuella och/eller prioriterade frågor inom exempelvis punktlighet, inköp, IT, utbildning och varumärke. Ett råd har inget ytterligare mandat utöver deltagarnas normala mandat.

Styrelse

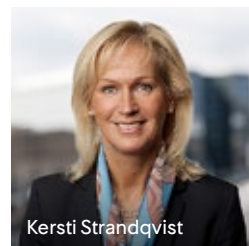
Jan Sundling

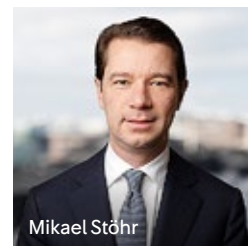
Ulrika Dellby

Mikael Staffas

Kersti Strandqvist

Mikael Stöhr

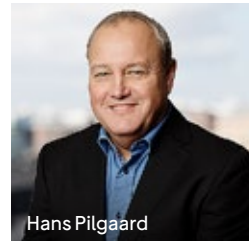
Siv Svensson

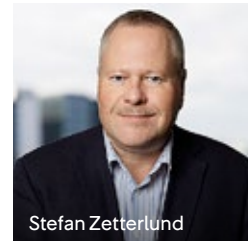
Michael Thorén

Per Hammarqvist

Hans Pilgaard

Stefan Zetterlund

Jan Sundling

Styrelseordförande i SJ AB sedan 2011, ordförande i ersättningsutskottet och i hållbarhets- och etikutskottet

Född: 1947

Utbildning: Sjökaptensexamen, högre företagsekonomisk utbildning

Befattningar och styrelseuppdrag: Styrelseordförande för Institutet för kvalitetsutveckling-SIQ. Styrelseledamot i Corem Property Group AB och Aditro Logistics AB

Tidigare befattningar och styrelseuppdrag: Vd Green Cargo AB

Ulrika Dellby

Styrelseledamot i SJ AB sedan 2014, ledamot i hållbarhets- och etikutskottet

Född: 1966

Utbildning: Civilekonom

Befattningar och styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Lifco AB, Kavli Holding AS, Cybercom Holding AB samt ordförande för Hello World! Ideell Förening. Partner Fagerberg & Dellby Fond I AB

Tidigare befattningar och styrelseuppdrag: Vice ordförande för Fastighetsaktiebolaget Norrporten. Partner i The Boston Consulting Group

Mikael Staffas

Styrelseledamot i SJ AB sedan 2013, ledamot i revisionsutskottet

Född: 1965

Utbildning: Civilingenjör och MBA

Befattningar och styrelseuppdrag: Direktör Boliden Gruvor. Styrelseledamot i branschorganisationen SveMin samt Gruvornas arbetsgivareförbund, GAF

Tidigare befattningar och styrelseuppdrag: CFO Boliden, CFO Södra Skogsägarna, Partner McKinsey & Co

Kersti Strandqvist

Styrelseledamot i SJ AB sedan 2016, ledamot i hållbarhets- och etikutskottet

Född: 1963

Utbildning: Civilingenjör, Technologie Licensiat och Master of Marketing HEC

Befattningar och styrelseuppdrag: Essity hållbarhetsdirektör och medlem av koncernledningen

Tidigare befattningar och styrelseuppdrag: Styrelseledamot i TeliaSonera AB och i Swedish Match AB. SCA Affärsområdeschef Feminine Care, SCA Affärsområdeschef Baby Care, hållbarhetsdirektör för Svenska Cellulosa AB

Mikael Stöhr

Styrelseledamot i SJ AB sedan 2014, ledamot i ersättningsutskottet

Född: 1970

Utbildning: Jurist- respektive ekonomexamen
Befattningar och styrelseuppdrag: Vd och koncernchef för Coor Service Management AB

Tidigare befattningar och styrelseuppdrag: Vd och koncernchef för Green Cargo AB, vd och koncernchef för AxIndustries AB

Siv Svensson

Styrelseledamot i SJ AB sedan 2012, ordförande i revisionsutskottet

Född: 1957

Utbildning: Examen i internationell ekonomi

Befattningar och styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Swedbank, Karolinska Sjukhuset och Allba AB

Tidigare befattningar och styrelseuppdrag: Vd Sefina Finance AB, vvd och regionbankschef Nordea

Michael Thorén

Styrelseledamot i SJ AB sedan 2012, ledamot i revisionsutskottet och ersättningsutskottet

Född: 1969

Utbildning: Civilekonom

Befattningar och styrelseuppdrag: Kansliråd i Näringsdepartementet. Styrelseledamot i Metria AB och Svevia AB

Tidigare befattningar och styrelseuppdrag: Analytiker ABN/Amro Bank, projektansvarig Retriva Kredit

Per Hammarqvist

Arbetsagarrepresentant i SJ AB sedan 2011

Född: 1958

Befattningar och styrelseuppdrag: Trafikplanerare. Ordförande i SACO-föreningen vid SJ och i TjFöreningen vid SJ, ledamot i SACO-förbundet Trafik & Järnvägs Förbundsstyrelse

Hans Pilgaard

Arbetsagarrepresentant i SJ AB sedan 2012

Född: 1963

Befattningar och styrelseuppdrag: Lokförare. Ordförande ST-spårtrafik vid SJ AB och ledamot i ST-spårtrafiks avdelningsstyrelse

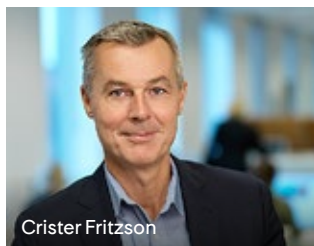
Stefan Zetterlund

Arbetsagarrepresentant i SJ AB sedan 2016

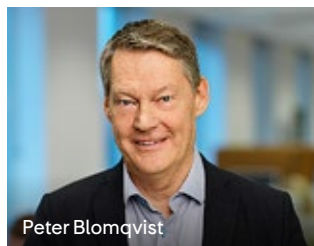
Född: 1963

Befattningar och styrelseuppdrag: Tågmästare. Ordförande och avtalsansvarig Seko Förhandlingsorganisation SJ, ordförande i Seko-klubben i Hallsberg samt ordförande för Sekos förbundsrevisorer

Koncernledning

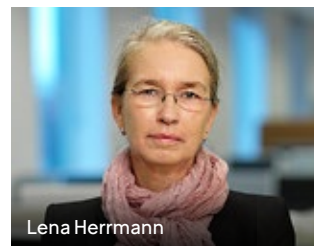
Crister Fritzon

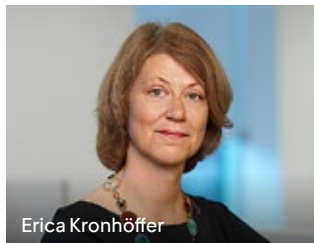
Peter Blomqvist

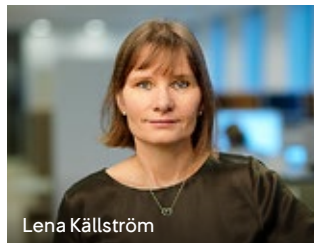
Claes Broström

Lena Herrmann

Erica Kronhöffer

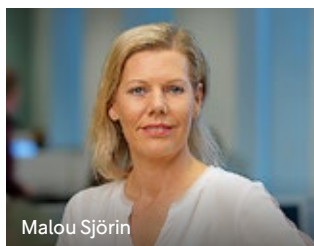
Lena Källström

Madeleine Raukas

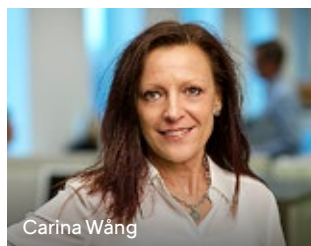
Thomas Silbersky

Malou Sjörin

Caroline Åstrand

Carina Wång

Crister Fritzon

Verkställande direktör/Koncernchef sedan 2012

Född: 1961

Utbildning: Marknadsekonom

Styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Systembolaget AB, Net Insight AB, Svenskt Näringsliv, Almega Tjänsteförbunden och Svensk Turism AB. Ordförande i CER, Community of European Railway and Infrastructure Companies, Branschföreningen Tågoperatörerna, Trafik i Mälardalen AB och Samtrafiken i Sverige AB

Tidigare befattningar: Vd och koncernchef Teracom, vd Boxer

Peter Blomqvist

Direktör HR sedan 2009

Född: 1954

Utbildning: Socionom

Styrelseuppdrag: Styrelseledamot i branschstyrelsen Spårtrafik, Almega

Tidigare befattningar: Personalchef persontrafikdivision och personalchef affärsområde försäljning på Statens Järnvägar

Claes Broström

Direktör Fordon sedan 2006

Född: 1954

Utbildning: Maskiningenjör och marknads-ekonom

Tidigare befattningar: Senior Vice President SAS AB, Vice President Ericsson AB

Lena Herrmann

Direktör Strategi och Affärsutveckling sedan 2015

Född: 1962

Utbildning: Civilingenjör

Styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Eskilstuna Kuriren AB

Tidigare befattningar: Vd Dagens Nyheter, vice vd Bonnier Newspapers

Erica Kronhöffer

Direktör Kvalitet och Miljö/Hållbarhetschef sedan 2013

Född: 1971

Utbildning: Jur kand

Styrelseuppdrag: Styrelseledamot i CSR Sweden

Tidigare befattningar: Hållbarhetschef PostNord AB, Director Sustainable Affairs Green Cargo AB

Lena Källström

Verkställande direktör SJ Götalandståg AB sedan 2012, i koncernledningen sedan 2017

Född: 1965

Utbildning: Civilekonom

Tidigare befattningar: Chef service regional SJ AB, distriktschef Sodexo

Madeleine Raukas

Direktör Trafik och Service sedan 2012,

verkställande direktör SJ Norrlandståg AB sedan 2017

Född: 1967

Utbildning: Fil kand

Styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Branschföreningen Tågoperatörerna, Trafik i Mälardalen AB och Botniatåg AB

Tidigare befattningar: Vice vd och tf vd SL, vd SAS Ground Service Sverige

Thomas Silbersky

Direktör Marknad och Försäljning sedan 2013

Född: 1965

Utbildning: MBA

Tidigare befattningar: Commercial Director Rynkeby Foods AB (Arla), General Manager Tivall Scandinavia (Nestlé), Marketing Director Carlsberg

Malou Sjörin

Direktör Kommunikation sedan 2016

Född: 1972

Utbildning: Civilekonom

Tidigare befattningar: Skandinavisk kommunikationsdirektör Trygg-Hansa/Codan, informationschef Capgemini

Caroline Åstrand

Direktör Produkt sedan 2014

Född: 1970

Utbildning: Civilekonom

Styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Trafik i Mälardalen AB och Botniatåg AB. Styrelseordförande i Vänertåg AB

Tidigare befattningar: Chef strategisk produkt- och tjänsteutveckling/Chef SJ Regional och SJ InterCity på SJ AB, Principal på The Boston Consulting Group

Carina Wång

Direktör Ekonomi 2013-oktober 2017

Född: 1966

Utbildning: Civilekonom

Tidigare befattningar: CFO Micronic Mydata AB (numera Mycronic AB), Vice President och Head of Business Controlling Investor AB

Direktör Ekonomi Carina Wång lämnade Sjs koncernledning den 1 oktober 2017 och anställningen upphörde den 31 mars 2018. Ulf Bertilsson är sedan den 1 oktober 2017 tillförordnad Direktör Ekonomi.

Verkställande direktör för SJ Götalandståg Lena Källström är medlem av Sjs koncernledning sedan den 1 januari 2017.

Direktör Marknad och Försäljning Thomas Silbersky tillträder en ny befattning som Senior Vice President och direktör för internationella affärer den 15 februari 2018. Tills vidare behåller han sin roll som Direktör Marknad och Försäljning.

Styrelsens rapport om intern kontroll

Styrelsen ansvarar enligt aktiebolagslagen och svensk kod för bolagsstyrning för den interna kontrollen i bolaget. Den externa finansiella och icke-finansiella rapporteringen i SJ omfattar delårsrapporter, bokslutskommuniké samt större delen av SJs års- och hållbarhetsredovisning. Arbetet inom revisionsutskottet utgör en del av styrelsekontrollen. Vid samtliga revisionsutskottsmöten under 2017 har SJs externa och/eller interna revisorer redogjort för eventuella iakttagelser.

Risker

SJ arbetar systematiskt med riskbedömningar. En strukturerad riskbedömning innebär att väsentliga risker som har betydelse för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen kan identifieras. Risk- och säkerhetsforum ansvarar för en etablerad process för att identifiera finansiella och icke-finansiella riskområden utifrån styrkortet. Syftet är att för varje risk tidigt kunna vidta åtgärder för att begränsa oönskade effekter eller tillvarata identifierade möjligheter. Processen med att identifiera risker involverar alla divisioner, dotterbolag och staber vilket medför förankring och ökat medvetande i organisationen samt att risker identifieras på ett effektivt sätt. Varje identifierad risk har en tydlig ägare.

SJs koncernledning informeras kvartalsvis om genomförda riskbedömningar för att besluta om det finns behov av att vidta ytterligare åtgärder eller om nya riskområden ska bedömas. Styrelsen informeras tertialvis om identifierade risker och vidtagna åtgärder. Läs mer på sidan 38.

Intern revision

SJ har en funktion för internrevision som rapporterar direkt till styrelsens revisionsutskott. Internrevisionen genomför oberoende och objektiva granskningsuppdrag, vilket resulterar i åtgärder och förbättringsprogram. SJs internrevision gör årligen en oberoende riskanalys, vilken utgör grunden för internrevisionens årliga revisionsplan som fastställs av styrelsen. I samband med planeringsarbetet för den årliga revisionen diskuterar extern- och internrevisionen SJs riskbild. Under 2017 har internrevisionen genomfört 17 granskningar, bland annat av hantering av värdebevis, vinterberedskap i depå, avrustning av behörigheter och scanning av leverantörsfakturor.

Kontrollmiljö

Basen för den interna kontrollen utgörs av kontrollmiljön med organisation, beslutsvägar, befogenheter och ansvar som dokumenterats och kommunicerats i styrande dokument, liksom av den värdegrund som styrelsen och koncernledningen kommunicerar och verkar utifrån. Ansvar och befogenheter definieras i policyer, instruktioner, manualer och rutiner. Några exempel är:

- Arbetsordning för styrelse, revisionsutskott, ersättningsutskott och hållbarhets- och etikutskott
- Styrelsens instruktion till vd
- Fastställda policyer
- Attestregler för att säkerställa en god kontroll av ekonomiska transaktioner för att förhindra avsiktliga eller oavsiktliga fel

Kontrollaktiviteter

SJs kontrollaktiviteter utformas för att systematiskt hantera väsentliga risker avseende den finansiella och icke-finansiella

siella rapporteringen, inklusive viktiga redovisningsfrågor som identifierats under riskbedömningen. Kontrollaktiviteterna syftar till att förebygga eller tidigt upptäcka fel i rapporteringen och därigenom minimera de negativa konsekvenserna. Stab Ekonomi ansvarar för analysen av det ekonomiska utfallet och sammanställningen av rapporteringen.

Ett exempel på kontrollaktivitet är strategiska business reviews möten för hela SJ-koncernen, vilka organiseras av controllerfunktionen. Vid dessa möten redovisar medlemmar i koncernledningen samt vd för trafikdrivande dotterbolag sin verksamhet och planering för vd och ekonomidirektören. En annan kontrollaktivitet är den månatliga uppföljningen av SJ-koncernens styrkort som omfattar både finansiella och icke-finansiella områden.

Information och kommunikation

Effektiva informations- och kommunikationsvägar möjliggör rapportering och återkoppling från verksamheten till styrelse och koncernledning. Rätt personer ska ha den information som krävs för att förstå innebörden av interna policyer och riktlinjer samt förstå konsekvenserna vid avsteg. SJ arbetar ständigt med att förbättra den interna informationen och att förtydliga beslutsvägarna för att öka tillförlitligheten och effektiviteten i den finansiella och icke-finansiella uppföljningen. Inom SJ finns dokumenterade beslutsvägar, befogenheter och ansvarsområden redovisade på intranätet. Möten som möjliggör dialog mellan chefer och medarbetare genomförs regelbundet och stor tonvikt läggs vid regelbundna arbetsplatsträffar, där SJs övergripande frågor naturligt kopplas till den enskilde medarbetarens ansvarsområde. Dialogmöten, en gemensam träffyta för medarbetare från hela SJ, har hållits vid fyra tillfällen under året. Vidare genomförs årligen en medarbetarundersökning där lämnade svar följs upp både av koncernledningen och nedbrutet inom respektive grupp.

Uppföljning

Uppföljning sker löpande för att säkerställa att risker har beaktats. SJ har formaliserade processer som syftar till att säkerställa att bolaget utvecklas i rätt riktning i enlighet med de mål och riktlinjer som styrelsen och koncernledningen fastställt. Styrelsen fastställer de rapporteringskrav som krävs för att få ändamålsenlig information om det finansiella och icke-finansiella utfallet, om risker i koncernens verksamhet samt hur dessa risker och utfall påverkas av förändringar i omvärlden, exempelvis konkurrenssituation och lagstiftning. SJs interna och externa rapportering omfattar utfall och analys av finansiella och icke-finansiella nyckeltal i styrkortet och syftar till att regelbundet rapportera om bolagets utveckling inklusive hållbart företagande. Ändamålsenlig och korrekt uppföljning och rapportering av verksamheten i relation till uppsatt affärsplan, budget och prognos sker varje månad till styrelse, vd och koncernledning.

Rapporteringen följer gällande lagar och regler samt de krav som ställts av ägaren.

Efterlevnaden av interna policyer, riktlinjer och manualer samt av ändamålsenlighet och funktionalitet av etablerade kontrollaktiviteter, exempelvis leverantörsbedömningar, följs upp löpande. Andra exempel är kvartalsvis uppföljning av finanspolicy, visselblåsarsystemet dit alla medarbetare kan anmäla oegentligheter samt löpande utvärderingar av säkerhetsrelaterat arbete.

Internrevisionen följer den av styrelsen fastställda revisionsplanen och rapporterar resultatet av sin revision till SJs revisionsutskott.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i SJ AB organisationsnummer 556196-1599

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för SJ AB för räkenskapsåret 2017-01-01– 2017-12-31. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 23-80 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 42-50 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer Rapport över resultat och övrigt totalresultat och Rapport över finansiell ställning för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Redovisning av intäkter från egetrafik

SJ redovisar för 2017 trafikintäkter om 7 368 MSEK, varav en betydande del är hänförlig till egetrafik. Intäkterna redovisas i samband med att resan genomförs. Intäktsredovisning av egetrafik bedöms vara ett särskilt betydelsefullt område då den stora transaktionsvolymen medför att fullständighet och periodisering är kritiska för att ett väsentligt fel i den finansiella rapporteringen inte skall uppstå. Att en fullständig överföring mellan biljettboknings- och redovisningssystemet sker är av särskild betydelse.

För ytterligare information hänvisas till kommentarer till rapport över totalresultatet på sidan 51 och not 1 om nettoomsättning. Vår revision omfattade följande granskningsåtgärder men var inte begränsad till dessa:

- granskning av process för intäktsredovisning och testning av identifierade nyckelkontroller
- granskning av periodisering av trafikintäkter
- granskning av fullständighet genom testning av överläsning mellan kritiska IT-system för intäktsredovisningen med involvering av IT-revisorer
- granskning av generella säkerhetskontroller i biljettboknings- och redovisningssystemet med hjälp av IT-revisorer
- granskning av att ändamålsenliga redovisningsprinciper tillämpas och att erforderliga notupplysningar lämnas.

Redovisning av transportmedel

SJ redovisar i balansräkningen per den 31 december 2017 transportmedel och pågående nyanläggningar om totalt 5 238 MSEK. Redovisning sker till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. Värdet omprövas årligen. Redovisning av transportmedel bedöms vara ett särskilt betydelsefullt område till följd av att felaktiga bedömningar och antaganden inom följande tre områden kan ge en betydande påverkan på koncernens resultat och finansiella ställning:

- analys av nedskrivningsbehov och där tillhörande bedömningar och antaganden såsom uppskattade framtida kassaflöden, diskonteringsränta samt tillväxt
- bedömning av nyttjandeperiod för investeringar

- gränsdragning om utgifter för underhåll skall aktiveras eller kostnadsföras

För ytterligare information hänvisas till not 11 om materiella anläggningstillgångar.

Vår revision omfattade följande granskningsåtgärder men var inte begränsad till dessa:

- granskning av process för redovisning av anläggningstillgångar och bedömning av rimligheten i gjorda antaganden inom ovan nämnda områden och i modellen för nedskrivningsprövning av transportmedel
- granskning av integriteten och den aritmetiska korrektheten i den använda modellen för nedskrivningsprövning av transportmedel med hjälp av vår värderingsexpert
- granskning av bolagets bedömning av nyttjandeperiod för ett urval av transportmedel
- granskning av att ändamålsenliga redovisningsprinciper tillämpas och att erforderliga notupplysningar lämnas.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1-22. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De

upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka för-
mågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om
fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om sty-
relsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upp-
höra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till
att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens
ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finan-
siella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsre-
dovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller
några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentlig-
heter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som inne-
håller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet,
men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god
revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig fel-
aktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av
oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller
tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut
som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncern-
redovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsre-
dovisningen och koncernredovisningen finns på Revisorsinspek-
tionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar.
Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi
vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisio-
nen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de
viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som
därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi
beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar
eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan eller när, i
ytterst sällsynta fall, vi bedömer att en fråga inte ska kommuniceras i
revisionsberättelsen på grund av att de negativa konsekvenserna av
att göra det rimligen skulle väntas vara större än allmänintresset av
denna kommunikation.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen
har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direk-
törens förvaltning för SJ AB för räkenskapsåret 2017-01-01 - 2017-12-
31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller
förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget
i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verk-
ställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar
enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är obe-
roende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god
revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar
enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och
ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner
beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning
innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är
försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens
verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moder-
bolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likvi-
ditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen
av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fort-
löpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att
bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsför-
valtningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kon-
trolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska
sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och
anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga

för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag
och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt
uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med
en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseleda-
mot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försum-
melse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredo-
visningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av
bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är
att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt
med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för
att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kom-
mer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda
ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositio-
ner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolags-
lagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvalt-
ningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av
revisionsberättelsen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på
sidorna 42-50 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovis-
ningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs uttalande RevU 16 Revisorns
granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår
granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning
och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och
omfattning som en revision enligt International Standards on Audi-
ting och god revisionsssed i Sverige har. Vi anser att denna gransk-
ning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplysningar i enlig-
het med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2-6 årsredovisningsla-
gen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med
årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt är
i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på
sidorna 24-39 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovis-
ningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12
Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten.
Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en
annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med
den inriktning och omfattning som en revision enligt International
Standards on Auditing och god revisionsssed i Sverige har. Vi anser
att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm 20 mars 2018
Deloitte AB

Hans Warén
Auktoriserad revisor